

Novou výtvarnou podobu stanice metra Českomoravská navrhnu Maxim Velčovský a edit! architects

17.4.2023 - | Dopravní podnik hlavního města Prahy

Vítězi soutěže na graficko-výtvarné řešení interiéru stanice metra Českomoravská se stali Maxim Velčovský a edit! architects.

Původní keramické obklady v rámci plánované rekonstrukce stanice nahradí skleněné desky se speciálním rastrem. Nová podoba stanice tak naváže na výtvarnou tradici pražského metra. Do soutěže, kterou na podzim loňského roku vyhlásil Dopravní podnik hl. m. Prahy (DPP) a organizoval Czechdesign, se přihlásilo 43 týmů. Z nich porota vybrala devět finalistů, které vyzvala k předložení svých výtvarných návrhů. DPP naváže na výsledky soutěže a letos plánuje vyhlásit veřejnou zakázku na zhotovitele rekonstrukce stanice Českomoravská.

Předmětem soutěže bylo vytvořit návrh graficko-výtvarného řešení interiéru stanice, především design skleněných obkladů stěn za kolejištěm a ve vstupním vestibulu a zvolit barevnost smaltovaných obkladů na nástupišti a v eskalátorovém tunelu. Cílem bylo najít řešení, které povýší architektonickou i uměleckou hodnotu místa a celkový zážitek z návštěvy stanice a zasadí ji do kontextu proměny okolí na multifunkční a rozmanitou část města.

Vizualizace návrhů týmů na prvních třech místech:

<https://drive.google.com/drive/folders/18Bq5ZhLdhZbBzsGHHmGMjAaZLGCwTFTt>

Materiál pro realizaci byl definován již v zadání soutěže. Sklo ve spojení se smaltem bylo vybráno s ohledem na jednoduchost údržby, náklady, ale i výtvarnou tradici pražského metra. Sklo se jako výtvarný prvek objevuje v několika stanicích trasy B, např. na Karlově náměstí nebo Náměstí Republiky, a je historicky definované v tzv. libretu trasy B, popisující architektonické a výtvarné řešení prostorů jednotlivých stanic.

Původní řešení v podobě keramického obložení se v průběhu času projevilo jako nevhodné. Keramika v kontaktu s vodou z průsaků mění své dimenze, a přestává tak fungovat nosný systém, který již neumožňuje výměnu obkladu bez jeho poškození. Z tohoto důvodu DPP přistoupil na vyhlášení soutěže, do které se přihlásilo 43 týmů. Jednou z podmínek účasti bylo, aby byl tým složen minimálně z výtvarníka a architekta. Na základě předložených portfolií zájemců o účast v soutěži porota vybrala devět finalistů, jejichž úkolem bylo vypracovat návrh nového graficko-výtvarného řešení interiéru stanice Českomoravská.

Vítězem soutěže se stali designér Maxim Velčovský a architekt Vítězslav Danda z edit! architects. Na druhém místě se umístil tříčlenný tým architektky Kristiny Magasanikové a výtvarníků Venduly Chalánkové a Richarda Loskota, třetí příčku obsadil tým výtvarníka Dušana Záhoranského, architekta Juraje Biroše a grafického designéra publikum.design. Vítěz soutěže dostal odměnu 150 tisíc korun, autorský tým, který se umístil na druhém místě odměnu 120 tisíc korun, a na třetím místě pak 80 tisíc korun. Ostatní vyzvané týmy dostaly skicovné, každý ve výši 50 tisíc korun.

„Stanice metra jsou pro Pražany neoddělitelnou součástí jejich každodenního života. Proto by měly důstojně plnit účel nejen funkčního, ale i příjemného místa a vyplňovat tak celkový zážitek z návštěvy stanice. Cílem soutěže bylo najít řešení, které povýší architektonickou i uměleckou hodnotu místa, a

*vítězný návrh kombinující sklo s kapkami vzduchu toto jistě splní. Esteticky „oprášená“ stanice metra Českomoravská se stane neoddělitelnou součástí proměny celého okolí stanice na multifunkční a rozmanitou část města,” říká **Zdeněk Hřib, 1. náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast dopravy a předseda dozorcí rady DPP.***

1. místo: Maxim Velčovský a edit! architects

Ruch, cestování a pohyb se ve vítězném návrhu reflektuje skrze skleněný rastr, který svým způsobem vychází ze současného keramického obkladu a jeho struktury, zrnitosti a neutrálnosti. Mezi dvěma skly je zachycen vzduch, který proudí celým systémem metra a je svým způsobem neviditelnou a neoddělitelnou součástí podzemního systému cestování.

Pilíře

Návrh Maxima Velčovského a edit! architects

Detail obkladu

Vestibul

*„K redesignu Českomoravské jsme přistoupili v kontextu nových změn celé oblasti a kontextu celé linky B, kde jednotlivé stanice sjednocují určité přístupy, tvary pilířů, struktury a rastry. Snažili jsme se tedy spíše o evoluci než revoluci,” popisuje **Maxim Velčovský, designér a umělecký ředitel společnosti Lasvit** a dodává: „Rastr je způsoben spojením a stavením dvou skleněných ploch, mezi nimiž zůstanou zachyceny bublinky. Každé sklo tedy vytváří unikátní rastr, ale zároveň je možné jej jednoduše replikovat. Rastr skla zároveň lépe absorbuje potenciální optické poškození a poškrábání.“*

Porota vítězné řešení shrnula jako nápadité, minimalistické, pokorné a realizovatelné. Návrh ocenila jako vizuálně čistý a díky specifickému detailu působící neokázale, ale zároveň dostatečně výrazně. Striktně se soustředí na materiál s jistým důrazem na formálnost, skrz detail a hloubku materiálu a formy však přináší kvalitu a nadčasový efekt umožňující různé asociace.

*„Zaujal nás technický a technologický aspekt výroby skleněných desek a jejich aplikace na interiér dané stanice metra. Ve výsledné vizualitě bude nová stanice Českomoravská skleněná a plná bublinek, na které můžeme pohlížet jak čistě esteticky, tak v environmentálních souvislostech významů vody a vzduchu ve vztahu k našim životům, průmyslové výrobě i péči o životní prostředí kolem nás,” hodnotí vítězný návrh **Tomáš Vaněk, výtvarník a vedoucí ateliéru AVU**, který zasedl v nezávislé části poroty soutěže.*

*„Komise se konsensuálně shodla na zdánlivě konzervativním návrhu, který je však ve své podstatě skokově evoluční. Projekt navazuje na tradici použití autorského skla v pražském metru, téměř doslovně cituje formát obložení stávající stanice, ale také představuje nové technologické možnosti, jak s materiálem pracovat, kotvit nebo kombinovat se smaltem, který je typický pro navazující stanice. Návrh se teď bude ještě ladit a upravovat v souvislosti s provozními požadavky na stanici, ale je jisté, že zvítězila idea prolnout architekturu s designem, pokorou vůči řemeslu i konceptuálním uvažováním o současné interpretaci uměleckých děl,” uvádí **Anna Švarc, architektka metra, projektová manažerka DPP a členka závislé části poroty zastupující DPP.***

„Stanice Českomoravská je díky svému složitému geologickému kontextu, ke kterému je nutné připočítat agresivní složení spodních vod, nelehký oříšek, a to jak pro provozovatele, tedy i zadavatele soutěže, tak i pro vyzvané umělce a nás jako porotu. Přestože bychom za jiné situace asi podpořili odvážnější výtvarné i technologické řešení, případně se přimlouvali za precizní navrácení do původního stavu, v dané situaci je vítězný návrh optimálním kompromisem mezi historií místa,

jeho kontextem a novým přístupem k věci," dodává **Vladimír Brož** vystupující pod uměleckým jménem **Vladimir 518**, který zasedl v porotě soutěže jako člen s poradním právem.

2. místo: Loskot + Magasanikova + Chalánková

Návrh spočívá v grafickém zobrazení postav, které mají spojitost ke stanici Českomoravská. Objevují se zde Emil Kolben a Čeněk Daněk, ale i české hokejové mužstvo, Moravačky v kroji nebo Madonna na koncertě v O2 areně. Výrazně autorský návrh je radikální v odlišnosti od všech ostatních stanic. Porota ocenila, že autenticky zpracovává a prolíná historii a současnost místa, výtvarné pojetí postav a výběr charakterů obsahuje silný satirický prvek a sebeironii a navazuje na českou grotesku a humor, což je v kontextu veřejného prostoru vnímáno jako originální počín.

3. místo: Záhoranský + Biroš + publikum.design

Návrh s konceptuálním přístupem, jehož záměrem je odkrýt původní autentickou kvalitu místa. Průvodkyní místem je báseň Vladimíra Boudníka, grafika, malíře a tvůrce bytostně spjatého s průmyslovou Libní. Návrh usiluje o recyklaci materiálu a specifických prvků z původního interiéru a nechává nahlédnout na původní konstrukce, poukazuje na kvalitu původních architektonických a technologických řešení.

Dalším krokem navazujícím na soutěž bude přetavení graficko-výtvarného návrhu do projektové dokumentace pro provedení stavby, tj. rekonstrukce stanice Českomoravská. Vítěz bude projektantovi, kterým je v tomto případě společnost Metroprojekt Praha, poskytovat plnou součinnost. DPP předpokládá, že projektová dokumentace bude hotova letos na podzim. Současně s tím bude DPP připravovat veřejnou zakázku na zhotovitele rekonstrukce stanice, kterou plánuje vyhlásit do konce letošního roku. Rekonstrukce stanice Českomoravská bude probíhat v koordinaci s rozvojovým projektem soukromého investora v oblasti, který bude navazovat na samotný vestibul. Soukromý developer proto zateplí nadzemní část vestibulu stanice, udělá nový obvodový plášť, a kromě jiného postaví nové toalety. DPP bude modernizovat vnitřní části stanice (vestibulu i nástupiště), včetně výměny eskalátorů. DPP předpokládá zahájení svých prací na rekonstrukci stanice Českomoravská ve druhé polovině roku 2024.

Nezávislá část poroty s hlasovacím právem:

Tomáš Vaněk – výtvarník a vysokoškolský pedagog (AVU),
Zuzana Lednická – grafická designérka (Studio Najbrt),
Lenka Míková – architektka (Lenka Míková architekti).

Závislá část poroty s hlasovacím právem:

Anna Švarc – architektka metra a projektová manažerka DPP,
Jan Totušek – projektový manažer DPP.

Členové poroty s hlasem poradním:

Vladimír Brož, uměleckým jménem Vladimir 518 – výtvarník, grafik, ilustrátor, publicista, rapper,
Ondřej Krulíkovský – vedoucí jednotky Stavby a tratě DPP,
Přemysl Kotoul – zástupce generálního projektanta rekonstrukce stanice METROPROJEKT Praha,
David Wittassek – architekt, spoluautor nové budovy včetně opláštění stanice (Qarta architektura).

Maxim Velčovský

Narodil se v roce 1976 v Praze, vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze a v roce 2002 se stal jedním ze spoluzakladatelů designérského studia Qubus. Účastnil se více než devadesáti společných výstav a jeho díla jsou k vidění například ve sbírkách londýnského Victoria & Albert Museum, mnichovské Neue Pinakothek, Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, či Design Museum v Lausanne. V roce 2007 vyhrál ocenění Czech Designer of the Year a později titul Creative Director of the Year od prestižní americké publikace Interior Design. Několik let vedl ateliér Keramiky a

porcelánu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Od roku 2011 je uměleckým ředitelem společnosti Lasvit.

Vítězslav Danda | edit! architects

Narodil se v roce 1980 v Praze, absolvoval Fakultu architektury ČVUT v Praze a je členem České komory architektů. V rámci zahraniční stáže na UPC-ETSAV v Barceloně pracoval mimo jiné na projektech kompaktního bydlení v subtropickém pásu. V rámci diplomové práce se pod vedením prof. Romana Kouckého zabýval typologií bydlení v mrakodrapu jako odpověď na masivní suburbanizaci. Po ukončení studia pracoval ve Španělsku a poté v Praze v A69 architekti na pozici junior architekta. Od roku 2010 je jedním z partnerů studia edit! architects. Na své alma mater působí od roku 2014 jako pedagog v ateliéru Redčenkův & Danda v rámci Ústavu nauky o budovách. Věnuje se publikační činnosti, organizaci výstav, pořádání workshopů a účastní se jako porotce architektonických a výtvarných soutěží. V edit! architects zastává roli hlavního kreativce a kontrolora kvality výstupu. Inspiraci čerpá na svých zahraničních cestách.

https://www.dpp.cz/spolecnost/pro-media/tiskove-zpravy/detail/278_2116-novou-vytvarnou-podobu-stanice-metra-ceskomoravska-navrhnu-maxim-velcovsky-a-edit-architects